

II kasmetinė nacionalinė socialinės politikos konferencija „Gyvenimo kelias ir jo krizės: kaip (ar) veikia Lietuvos socialinė politika?“

PRANEŠIMŲ SANTRAUKOS

2022 m. spalio 14 d.

Vilniaus universitete vyko II kasmetinė nacionalinė
socialinės politikos konferencija „Gyvenimo kelias ir jo krizės:
kaip (ar) veikia Lietuvos socialinė politika?“

Universiteto g. 3, Vilnius

<https://youtu.be/oBGfbjJijPY>

Gyvenimo kelias ir jo krizės: Lietuvos jaunimo raidai darbo rinkoje turintys įtakos veiksniai

Arūnas Pocius

Lietuvos socialinių mokslų centro Sociologijos instituto Darbo rinkos tyrimų skyrius, arunas.pocius@dsti.lt

Nagrinėjama problema:

Remiantis tyrimo duomenų lyginamosios analizės rezultatais pranešime siekiama atskleisti pagrindinius veiksnius, turinčius įtakos Lietuvos jaunimo raidai darbo rinkoje. Gauti rezultatai rodo, kad ekonomikos krizės sukelia itin didelius šalies jaunimo padėties darbo rinkoje bangavimus. Jaunimo integracijos į darbo rinką galimybių realizavimo sulėtėjimą tam tikrais laikotarpiais rodo dėl ekonomikos krizių poveikio išaugęs nedarbas ir sumažėjęs užimtumas. Tačiau jaunimo užimtumo ir aktyvumo darbo rinkos rodiklių santykio su šalies vidurkiu dinamika rodo, kad jaunų žmonių integracijos į darbo rinkos galimybių sulėtėjimas nebūtinai susijęs su tiesioginiu ekonomikos krizių poveikiu. Remiantis minėtais rodikliais buvo nustatyti W formos svyravimai, kurie rodo palankius ir nepalankius jaunimo raidai darbo rinkoje laikotarpius.

Tyrimo rezultatai:

Ekonominių rodiklių poveikis jaunimo užimtumui ir nedarbui nekelia abejonių. Tačiau, vertinant visų šalies gyventojų ir jaunimo situaciją, galima teigti, kad aktyvumo lygio rodiklis gerokai mažiau susijęs su šalies ekonomikos cikliškumu ir jo sukeliama darbo rinkos bangavimais. Atsižvelgiant į tai, būtų galima teigti, jog tiek jaunimo, tiek visų šalies gyventojų aktyvumas darbo rinkoje labiau socialinė nei ekonominė kategorija. Neneigiant ekonominių veiksnių poveikio, socialiniu požiūriu įvairių socialinių gyventojų grupių aktyvumas darbo rinkoje glaudžiai susijęs su jų gyvenimo galimybių nuostatų formavimu ir jų įgyvendinimu.

Nors, vertinant formaliai, paspartėjęs gyvenimo tempas ir spartėjanti technologijų kaita leidžia jaunimui geriau prisitaikyti prie matomų pokyčių nei vyresnių kartų žmonėms, tačiau tyrėjai pažymi, kad ekonomikos globalizacija sukelia jaunų žmonių netikrumo jausmą visuomenėje. Tikėtina, kad jaunimo diskriminacijos rizika darbo rinkoje gali išaugti esant didesniai socialinių bendravimo įgūdžių ir patirties trūkumui (pvz., dėl karantino poveikio pandemijos krizės metu).

Jaunimo padėtis darbo rinkoje dėl santykinai labiau išaugusio šios nagrinėjamos socialinės grupės pažeidžiamumo ekonominių nuosmukių metu yra silpnesnė. Nors Lietuvos jaunimo nedarbo lygis ankstesnių ekonomikos krizių metu buvo rekordškai aukštas, tačiau, remiantis autorių analizės rezultatais, tikrai negalima nematyti pozityvių šios socialinės grupės situacijos pokyčių, palyginti su nagrinėjamų rodiklių kaita ES mastu.